

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคที่ใช้บริการ ในสถานบริการออกกำลังกาย

ในบทนี้จะได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ในประเด็นปัญหากฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคจากการประกอบสถานบริการออกกำลังกาย โดยพิจารณาจากการคุ้มครองก่อนทำสัญญา การคุ้มครองขณะทำสัญญาและการคุ้มครองภายหลังการทำสัญญา ซึ่งจะได้พิจารณาดังต่อไปนี้

4.1 ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองก่อนทำสัญญา ใช้บริการสถานออกกำลังกายหรือฟิตเนสเซ็นเตอร์

โดยจะเป็นการพิจารณาในด้านการคุณภาพมาตรฐานของสถานที่ การบริการ ผู้ให้บริการ อุปกรณ์ที่ใช้ ออกกำลังกายและหลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจสถานบริการออกกำลังกาย รวมทั้งการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ดังจะได้พิจารณาโดยลำดับ

1. ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพมาตรฐานของสถานที่การบริการ ผู้ให้บริการ อุปกรณ์ที่ใช้ ออกกำลังกายและหลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจสถานบริการออกกำลังกาย

เมื่อได้พิจารณาถึงมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมกำกับการประกอบธุรกิจสถานบริการ ออกกำลังกายหรือฟิตเนสเซ็นเตอร์จะเห็นได้ว่าเป็นประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเฉพาะที่ใช้บังคับเพื่อควบคุมการประกอบธุรกิจสถานบริการ ออกกำลังกายไว้ ดังเช่นธุรกิจสปา เสริมสวย นวดเพื่อสุขภาพ นวดเพื่อเสริมสวย ซึ่งผู้ที่ประกอบธุรกิจดังกล่าวจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่อง กำหนดสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวย มาตรฐานของสถานที่การบริการ ผู้ให้บริการ หลักเกณฑ์ และวิธีตรวจสอบ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสำหรับสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวย

ทั้งนี้ หากพิจารณาพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ซึ่งหลักเกณฑ์เกี่ยวกับมาตรฐานของสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวยที่ออกตามมาตรา 3 (3) (ข) แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 นั้นได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับมาตรฐานสถานที่ของ

สถานประกอบการกิจการ สปาเพื่อสุขภาพ เช่น สถานที่ประกอบการนั้นต้องตั้งอยู่ในทำเลที่มีความ สะดวก ปลอดภัย และ ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในระยะที่จะก่อให้เกิดปัญหา หรืออุปสรรคในการ ปฏิบัติศาสนกิจ หรือการจัดบริการเฉพาะบุคคล จะต้องไม่ให้มีมิดชิดหรือล้นตาจนเกินไป พื้นที่ที่ ให้บริการทั้งภายใน และภายนอกสถานที่ให้บริการนั้นต้องสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่เสมอ ไม่มีคราบสิ่งสกปรกโดยจะต้องมีการควบคุมพาหะ นำโรคอย่างถูกหลักสุขาภิบาล จัดให้มีห้อง อาบน้ำ ห้องส้วม อ่างล้างมือ ห้องผลัดเปลี่ยนเสื้อผ้าและตู้เก็บเสื้อผ้าที่สะอาดถูกสุขลักษณะและ ปลอดภัยอย่างเพียงพอ และควรแยกส่วนชาย หญิง จัดให้มีการตกแต่งสถานที่ที่เหมาะสม โดย จะต้องไม่มีลักษณะที่ทำให้เสื่อมเสียศีลธรรม หรือขัดต่อวัฒนธรรมและประเพณีอันดี เป็นต้น แต่ สำหรับการประกอบธุรกิจสถานออกกำลังกายนั้นไม่เข้าข่ายภายใต้การควบคุมของพระราชบัญญัติ สถานบริการ พ.ศ. 2509 แต่อย่างใด ซึ่งหากพิจารณากฎหมายของต่างประเทศดังที่ได้ศึกษามาแล้ว ในบทที่ 3 จะเห็นได้ว่าในประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย เป็นต้น มีการตรากฎหมายในการ ควบคุมกำกับการจัดตั้งสถานออกกำลังกายไว้โดยเฉพาะเนื่องจากเป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ของผู้ใช้บริการ

ในการขออนุญาตประกอบธุรกิจสถานบริการออกกำลังกายนั้นจะเห็นได้ว่า ผู้ที่ ประกอบธุรกิจดังกล่าวเพียงแต่ปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมาย กล่าวคือ ถ้าประกอบกิจการใน รูปแบบของบุคคลธรรมดาก็สามารถที่จะดำเนินการประกอบธุรกิจได้เลย โดยไม่จำเป็นต้องจดทะเบียน พาณิชย์แต่อย่างใด เพราะถือว่ามีไซ้เป็นธุรกิจที่ต้องควบคุมตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 หรือถ้าจะประกอบธุรกิจที่ต้องควบคุมตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 หรือถ้าประกอบธุรกิจในรูปแบบของนิติบุคคล ก็สามารถดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย เกี่ยวกับจดทะเบียนจัดตั้งห้างหุ้นส่วน หรือบริษัท ณ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ก็ทำ ให้ผู้ประกอบการสามารถประกอบธุรกิจฟิตเนสหรือสถานออกกำลังกายได้

อย่างไรก็ตาม กระบวนการของการจดทะเบียนตามกฎหมายจัดตั้งองค์กร นิติบุคคล ดังกล่าว กลับไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในเรื่องคุณภาพมาตรฐานของผู้ประกอบการ ผู้ดำเนินการผู้ให้บริการ รวมตลอดถึงมาตรฐานของสถานที่ และมาตรฐานของอุปกรณ์ออกกำลัง กายไว้แต่อย่างใด ส่งผลทำให้ผู้ประกอบการฟิตเนสหรือสถานออกกำลังกายไม่มีกฎหมายที่จะ นำมาใช้บังคับในเรื่องคุณภาพและมาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการ เมื่อมี กฎหมายเฉพาะหรือขาดหลักเกณฑ์ขั้นตอนของหน่วยงานในการขออนุญาตประกอบการที่จะมา ควบคุมประกอบธุรกิจสถานบริการออกกำลังกายแล้ว ทำให้ผู้ประกอบการบางรายขาดคุณภาพ มาตรฐานในการให้บริการ อันเป็นการกระทบต่อสิทธิของผู้ใช้บริการหรือผู้บริโภค เช่น ในเรื่อง เกี่ยวกับคุณภาพมาตรฐานของผู้ฝึกสอน (Trainer) หรือผู้แนะนำในการออกกำลังกายไม่ได้ กำหนด

ไว้แต่อย่างใด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องคุณสมบัติ การกำหนดเรื่องการศึกษา คุณวุฒิ อายุ วรรณะ การผ่าน การอบรมความรู้เฉพาะด้าน ประสบการณ์ในการทำงานต่าง ๆ ของผู้ให้คำแนะนำในการออกกำลัง ภายเหล่านี้ เป็นต้น

ดังนั้นแล้วการขาดมาตรการเกี่ยวกับการกำหนดคุณภาพมาตรฐานต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้ผู้ใช้บริการหรือผู้บริโภค ได้รับผลกระทบต่อสิทธิในฐานะเป็นผู้บริโภคที่ควรจะได้รับ การบริการ ที่ดีมีคุณภาพมาตรฐานดังเช่นมาตรฐานที่กำหนดไว้ในประเทศสหรัฐอเมริกาและ ออสเตรเลีย

ทั้งนี้ กฎหมายของออสเตรเลียได้กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานทาง การค้าภายใต้ขอบเขตของอุตสาหกรรมฟิตเนส เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความไว้วางใจในอุตสาหกรรม ฟิตเนส เพื่อควบคุมดูแลการให้บริการของลูกค้าในสถานประกอบการฟิตเนส ให้มีจริยธรรมตาม วิชาชีพซึ่งคำนึงถึงส่วนได้เสียของผู้บริโภค เพื่อให้ข้อตกลงระหว่างผู้ให้บริการและผู้บริโภค ถูกต้องเป็นธรรม จึงได้มีการกำหนดหน้าที่ของผู้จัดให้บริการฟิตเนส ให้มีหลักเกณฑ์ในการ โฆษณา การเสนอราคาค่าใช้จ่ายบริการที่สามารถจะทำได้ก่อนที่ลูกค้าจะเข้ามาเป็นสมาชิก รวมทั้งได้มี การกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับข้อตกลงระหว่างผู้ให้บริการกับสมาชิก และได้มีการกำหนด มาตรการเพื่อควบคุมมาตรฐานของสถานบริการออกกำลังกาย รวมถึงการกำหนดคุณวุฒิและ คุณสมบัติของลูกค้าหรือพนักงานของสถานบริการออกกำลังกาย เช่นนี้เป็น การแสดงให้เห็นได้ว่า กฎหมายของประเทศออสเตรเลียนั้นให้ความสำคัญในการควบคุมและจัดการประกอบธุรกิจ สถาน บริการออกกำลังกายเพื่อการคุ้มครองผู้ใช้บริการในสถานบริการออกกำลังกายเป็นอย่างมาก โดยจะ เห็นได้จากการที่มีกฎหมายเฉพาะเพื่อใช้บังคับกับกิจการดังกล่าว

ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบการควบคุมการจัดตั้งและการดำเนินกิจการของสถานออกกำลัง ภายหรือฟิตเนสเช่นเตอร์ของไทยและต่างประเทศปรากฏตามตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบการควบคุมการจัดตั้งและการดำเนินกิจการของสถานออกกำลังกายหรือฟิตเนสเซ็นเตอร์ของไทยและต่างประเทศ

ลำดับที่	ประเทศไทย	ประเทศสหรัฐอเมริกา (มลรัฐอิลลินอยส์)	ประเทศออสเตรเลีย (รัฐนิวเซาท์เวลล์)
1.	การจัดตั้งฟิตเนสเซ็นเตอร์หรือสถานออกกำลังกายมิได้มีการควบคุมการจัดตั้งไว้โดยเฉพาะ โดยการจัดตั้งธุรกิจเหมือนกิจการทั่วไป	มิได้มีการควบคุมการจัดตั้งไว้โดยเฉพาะ	มิได้มีการควบคุมการจัดตั้งไว้โดยเฉพาะ

2. ปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านการโฆษณาในการประกอบธุรกิจสถานบริการออกกำลังกาย

ในปัจจุบันผู้ประกอบการธุรกิจสถานบริการออกกำลังกายบางรายมักใช้สื่อโฆษณาที่มีอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ โดยลักษณะของข้อความโฆษณานั้นมักจะปรากฏอยู่ในรูปแบบของคำเชื้อเชิญหรือคำเสนอโดยใช้ข้อความที่มีลักษณะเกินจริงหรือแอบแฝงไว้ซึ่งสาระสำคัญที่ควรแจ้งให้ทราบ เพื่อให้ผู้ใช้บริการหลงเชื่อและตกลงใจเข้าทำสัญญากับผู้ประกอบการธุรกิจสถานบริการออกกำลังกาย เช่น การเสนอขายบริการ โฆษณาเชิญชวนว่าสถานที่มีมาตรฐาน อุปกรณ์ออกกำลังกายที่ทันสมัยที่สุด มีผู้เชี่ยวชาญที่มีความชำนาญพร้อมให้บริการดูแลอย่างใกล้ชิด แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ไม่สามารถเปิดให้บริการได้ตามกำหนดที่แจ้งไว้ หรือกรณีมีการลงโฆษณาราคาค่าบริการรวมอยู่ในคอร์สที่สมัคร แต่เมื่อเข้าไปใช้บริการกลับต้องเสียเงินเพิ่ม ไม่มีแพทย์ พยาบาลดูแล ไม่มีผู้ฝึกสอน (Trainer) ดูแลหรือแนะนำตามที่แจ้งไว้ เป็นต้น

จากรูปแบบของการ โฆษณาที่มีลักษณะเป็นคำเชื้อเชิญหรือคำเสนอนั้น โดยส่วนมากแล้วผู้ประกอบการมักใช้รูปแบบการ โฆษณาด้วยวาจา ซึ่งเป็นรูปแบบการ โฆษณาที่ไม่สามารถที่จะพิสูจน์เพื่อให้ผู้ประกอบการดังกล่าวรับผิดชอบได้เพราะไม่มีหลักฐานใดที่จะเอาผิดสถานประกอบการดังกล่าว เมื่อมีการร้องเรียนไปยังสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ก็มีการแสดงพยานหลักฐานสนับสนุนว่าตนมิได้กระทำผิด โดยมีแผ่นพับเพื่อการ โฆษณาประกอบให้เห็นว่าไม่มีข้อความใดที่เป็นการ โฆษณาเกินจริงแต่อย่างใด ซึ่งการกระทำของผู้ประกอบการและลูกจ้างในสถานประกอบการดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นการกระทำที่หลีกเลี่ยงข้อห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการโฆษณา ทำให้ผู้ใช้บริการที่อยู่ในฐานะผู้บริโภคได้รับความเสียหาย

ดังนั้น หากผู้ใช้บริการที่อยู่ในฐานะผู้บริโภคไม่พอใจการให้บริการเนื่องมาจากการโฆษณาใช้บริการดังกล่าวไม่ตรงตามที่ได้โฆษณา อันมีลักษณะเป็นคำเชื้อเชิญหรือคำเสนอ ทำให้ผู้ใช้บริการบางรายที่แสดงเจตนาขอยกเลิกการใช้บริการพิตเนสดังกล่าว ผู้ประกอบการธุรกิจบริการออกกำลังกายบางรายก็จะหักค่าใช้จ่ายเบื้องต้นไว้บางส่วน เช่น ค่าธรรมเนียมในการสมัครเข้าเป็นสมาชิกแรกเข้า ค่าธรรมเนียมในการดำเนินการให้บริการ และค่าธรรมเนียมการใช้บริการ เป็นต้น หรือบางรายอาจจะไม่คืนค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ให้กับผู้ใช้บริการ โดยอ้างว่าตนมีอำนาจกระทำได้ ตามเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ในสัญญา ลักษณะของการกระทำโดยการหักค่าใช้จ่ายไว้ล่วงหน้าบางส่วน ตลอดจนการให้ชำระค่าบริการให้ครบถ้วนก่อนเข้าใช้บริการที่แท้จริงทั้งหมด ทำให้ผู้ใช้บริการไม่ได้รับความเป็นธรรม เพราะบ่อยครั้งที่ผู้ประกอบการธุรกิจสถานบริการออกกำลังกายมักจะไม่นับปฏิบัติตามที่ได้โฆษณาไว้แต่อย่างใด ภายหลังจากที่ผู้ใช้บริการได้ชำระเงินค่าเป็นสมาชิก และค่าบริการบางส่วนครบถ้วนแล้ว โดยมุ่งหวังเพื่อผลประโยชน์ของตนอันมีลักษณะเป็นการขัดกับข้อความที่ได้โฆษณาไว้ตั้งแต่แรก

จากการศึกษาหลักกฎหมายพบว่า ลักษณะของการใช้ข้อความโฆษณาดังกล่าวมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 เพราะการใช้ข้อความโฆษณาที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงหรือเกินความจริง ดังกล่าวมีลักษณะเป็นการหลอกลวงประชาชน อีกทั้งยังมีลักษณะแอบแฝงซึ่งสาระสำคัญที่ควรแจ้งให้ทราบ ทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความสับสน หลงผิดและได้รับความไม่เป็นธรรมจากการใช้บริการดังกล่าว

เนื่องมาจากมีผู้ประกอบการบางรายที่มีการใช้วิธีการโฆษณาที่แอบแฝงซึ่งสาระสำคัญอันควรแจ้งให้ทราบดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ทำให้ผู้ใช้บริการเป็นจำนวนมากได้รับความเดือดร้อนเสียหาย ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายอันเนื่องมาจากการให้บริการที่เป็นปิดบังข้อเท็จจริงและไม่ได้รับบริการที่ดีและเพียงพอตลอดจนการสูญเสียค่าใช้จ่ายจากการหักค่าใช้จ่ายบริการผ่านบัญชีบัตรเครดิตล่วงหน้าจากผู้ประกอบการธุรกิจสถานบริการออกกำลังกาย ดังนั้น เมื่อผู้ใช้บริการได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากปัญหาดังกล่าว ผู้ใช้บริการซึ่งเข้าใจว่าตนเป็นผู้บริโภคจึงควรที่จะได้รับการรับรองและคุ้มครองสิทธิตามกฎหมาย คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ที่ได้ให้การรับรองและคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคเอาไว้ ดังนั้นเมื่อผู้ใช้บริการ คือ บุคคลที่ได้มีเจตนาตกลงใจก่อนนิติสัมพันธ์เข้าทำสัญญาใช้บริการพิตเนสจากผู้ประกอบการธุรกิจสถานบริการออกกำลังกาย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะผู้ประกอบการในประเทศหรือต่างประเทศก็ตาม จึงถือได้ว่าบุคคลที่เข้าใช้บริการสถานบริการ ออกกำลังกายเหล่านั้นเป็นผู้บริโภค เช่นนี้ผู้ใช้บริการจึงมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย อีกทั้งยังมีสิทธิเรียกร้องเพื่อให้ได้รับการชดใช้เยียวยาความเสียหาย ซึ่ง

ผู้ใช้บริการฟิตเนสที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำของผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าวสามารถที่จะไปฟ้องร้องดำเนินคดีเพื่อเรียกค่าเสียหายได้ตามขั้นตอนกระบวนการยุติธรรมทางศาล เพื่อคุ้มครองสิทธิที่ได้รับความเสียหายจากการโฆษณาการค้าบริการดังกล่าว

จะเห็นได้ว่า แม้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องหรือรับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับโฆษณาในการประกอบธุรกิจสถานบริการออกกำลังกาย แต่เนื่องจากการที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มาตรา 20 (1) ซึ่งบัญญัติว่า “ให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการรับเรื่องร้องเรียนจากผู้บริโภคในกรณีที่ผู้บริโภคได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ประกอบธุรกิจ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ” ดังนั้นผู้ใช้บริการฟิตเนสในฐานะที่เป็นผู้บริโภคจึงมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องเรียนต่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคว่าด้วยการโฆษณาเพื่อให้คณะกรรมการ ว่าด้วยโฆษณาใช้ดุลพินิจในการพิจารณาว่า ผู้ประกอบธุรกิจสถานบริการออกกำลังกายหลอกลวงหรือโฆษณาในลักษณะที่เกินความจริง หรือใช้ข้อความที่แอบแฝงสาระสำคัญ ซึ่งควรแจ้งให้ทราบ อันอาจจะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการจนทำให้ผู้บริโภคหลงเชื่อหรือไม่ ซึ่งเหตุผลของการที่ผู้ประกอบธุรกิจฟิตเนสมีการโฆษณาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายก็เพราะว่าต้องการที่จะให้มีผู้ใช้บริการเป็นจำนวนมาก เพราะการค้าบริการนั้นเป็นการขายที่ไม่มีสินค้าเพื่อให้ ผู้ซื้อได้เลือกสรรสินค้าได้ แต่เป็นการขายบริการที่ต้องมีการทดลองหรือใช้ระยะเวลาานานจึง สามารถจะเห็นผลได้จริงตามที่โฆษณาไว้ ซึ่งการที่จะพิสูจน์ให้เห็นผลได้จริง จึงจำต้องสมัครเข้า เป็นสมาชิกเพื่อใช้บริการก่อน นั้นย่อมแสดงว่าผู้ใช้บริการอยู่ในฐานะที่เสี่ยงที่จะได้รับความเสียหายจากการใช้บริการได้ ดังนั้นแล้วการโฆษณาจึงเป็นวิธีการหนึ่งในการที่จะดึงดูดลูกค้าได้เป็นอย่างดี และการ โฆษณาที่เกินจริงหรือเพื่อลวงลูกค้าให้เข้าทำสัญญาจึงเป็นสิ่งที่ผู้ประกอบธุรกิจการค้าบริการมีการนำมาใช้กันเป็นอย่างมาก ทั้งที่หากไม่มีการควบคุมการโฆษณาย่อมทำให้เกิดการแข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมได้

ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นย่อมแสดงให้เห็นว่า หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการคุ้มครองสิทธิของผู้ใช้บริการสถานบริการออกกำลังกายดังกล่าว จึงได้แก่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของคณะกรรมการว่าด้วยการ โฆษณา ซึ่งแต่ละหน่วยงานจะมีอำนาจหน้าที่ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายที่สามารถนำมาบังคับใช้ได้แตกต่างกัน กล่าวคือ สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ในการใช้บังคับกับกรณีการคุ้มครองสิทธิของผู้ใช้บริการสถานบริการออกกำลังกาย จะเห็นว่าตามมาตรา 39 สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคสามารถแต่งตั้งพนักงานอัยการดำเนินคดีแทนผู้บริโภค หากการดำเนินคดีนั้นเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคเป็นส่วนรวม

อีกทั้งตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ยังมีมาตรการต่าง ๆ ในการลงโทษ แต่เนื่องจากมาตรการลงโทษดังกล่าวระบุไว้เฉพาะกรณีการปรับเงินและกรณีจำคุกเท่านั้น ไม่มีมาตรการในการลงโทษที่เด็ดขาดต่อการประกอบธุรกิจสถานบริการออกกำลังกายแต่อย่างใด เช่นนี้หากผู้ประกอบการธุรกิจสถานบริการออกกำลังกายได้กระทำการ โฆษณาอันมีลักษณะเป็นการต้องห้ามตามมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ส่งผลให้คณะกรรมการ ว่าด้วยการโฆษณาสามารถใช้มาตรการลงโทษเฉพาะกรณีการปรับเงินไม่เกินห้าพันห่มื่นบาท และกรณีจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับผู้ประกอบการธุรกิจสถานบริการออกกำลังกายรายดังกล่าวได้ ซึ่งหากพิจารณาถึงโทษปรับตามกฎหมายนี้พบว่า เป็นเพียงการลงโทษในสถานเบาสำหรับผู้กระทำความผิดเท่านั้น และมีได้มีการนำค่าปรับที่ได้มาเฉลี่ยความเสียหายให้แก่ผู้ใช้บริการ ให้ได้รับการชดใช้หรือเยียวยาความเสียหายอย่างเพียงพอและเป็นธรรม ซึ่งทางปฏิบัติจะเห็นได้ว่ากรณีเกิดปัญหาดังกล่าวผู้ประกอบการธุรกิจสถานบริการออกกำลังกายจึงอาจที่จะถูกลงโทษเพียงการปรับเท่านั้น ส่งผลทำให้ไม่ได้มีการลงโทษจำคุกมาบังคับใช้กับผู้ประกอบการธุรกิจสถานบริการออกกำลังกาย แต่อย่างใด ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจสถานบริการออกกำลังกายมิได้เกิดความเกรงกลัวต่อกฎหมาย ส่งผลให้ผู้ประกอบการธุรกิจสถานบริการออกกำลังกายกระทำการอันมีลักษณะเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมายอยู่เสมอ แต่การที่กฎหมายมีการกำหนดโทษดังกล่าวก็เพื่อที่จะให้ศาลหรือผู้มีอำนาจสามารถที่จะใช้ดุลพินิจในการลงโทษเพราะหากเป็นการ โฆษณาที่ไม่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ใช้บริการมากเกินไปสมควรมีการลงโทษปรับเท่านั้น เพราะหากมีการให้เลิกกิจการทุกกรณีก็อาจส่งผลกระทบต่อพนักงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจดังกล่าวได้ แต่อย่างไรก็ตาม ถือเป็นหน้าที่ ของรัฐที่จะต้องมีการสร้างมาตรการที่ชัดเจนในการที่จะควบคุมมิให้ผู้ประกอบการค้าบริการอาศัย การโฆษณาที่มีขอบด้วยกฎหมายเพื่อหลอกลวงลูกค้า โดยต้องมีการกำหนดโทษในการขึ้นบัญชีดำต่อผู้ประกอบการที่มีเรื่องร้องเรียนต่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นจำนวนครั้งมากที่สุด เพื่อให้ผู้ประกอบการที่ขึ้นบัญชีดำเหล่านั้นเกรงกลัวต่อการที่จะกระทำความผิดซ้ำอีกได้

แม้ว่าในบางกรณีที่ผู้ใช้บริการพัฒนสร้องเรียนมายังสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจะทำให้การระงับข้อพิพาทระหว่างผู้ใช้บริการพัฒนากับผู้ประกอบการธุรกิจสถานบริการออกกำลังกายอาจจะยุติลงได้ ตามกระบวนการระงับข้อพิพาทของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค โดย กระบวนการระงับข้อพิพาทของสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภคนั้นมิได้มีการขึ้นบัญชีรายชื่อบุคคลที่เคยกระทำความผิด (Blacklist) และมีได้มีการระงับ ในการพักใบอนุญาตหรือการเพิกถอนใบอนุญาตสำหรับผู้ประกอบการรายนั้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากระบวนการระงับข้อพิพาทในกรณีดังกล่าวไม่มีประสิทธิภาพในการให้ความคุ้มครองผู้ใช้บริการ จากการโฆษณา อันจะเป็นเหตุ

ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจสถานบริการออกกำลังกายที่มีลักษณะทุจริตหลอกลวงอาศัยช่องว่างในการ
ระงับข้อพิพาทของสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งเป็นการลงโทษสถานเบาเท่านั้น

ดังนั้นแล้วเมื่อศึกษาหลักกฎหมายว่าด้วยการโฆษณาตามหลักกฎหมายไทยพบว่า ยัง
ไม่มีการกำหนดมาตรฐานทางกฎหมายเพื่อควบคุมการประกอบธุรกิจสถานบริการออกกำลังกายไว้
เป็นการเฉพาะ แต่หากเกิดปัญหาเกี่ยวกับการโฆษณาสินค้าหรือบริการต้องกลับไปศึกษาหลักเกณฑ์
ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ตามกฎหมายไทยยังไม่มี
มาตรการเพื่อคุ้มครองการโฆษณาการประกอบธุรกิจการค้าบริการในการประกอบธุรกิจฟิตเนส
นั่นเอง ซึ่งการขาดมาตรการทางกฎหมายที่เป็นการเฉพาะย่อมส่งผลกระทบต่อการคุ้มครองสิทธิ
ผู้ใช้บริการที่จะได้รับทราบข้อมูลที่ต้องก่อนเข้ารับบริการ และส่งผลทำให้การเข้ารับบริการไม่
เป็นไปตามเจตนารมณ์หากการเข้ารับบริการกับการโฆษณามีความแตกต่างกัน จนถึงขนาดทำให้
ผู้ใช้บริการไม่ไปเข้ารับบริการอีกเลย ทำให้ต้องเสียเงินค่าบริการไปโดยไม่ได้เข้ารับบริการ ซึ่งเมื่อ
เป็นเช่นนี้ย่อมทำให้ผู้บริโภคได้รับความเดือดร้อนเสียหายทั้งที่เป็นทรัพย์สินและความเสียหายด้าน
จิตใจด้วย

ทั้งนี้หากพิจารณามาตรการของการประกอบธุรกิจบริการอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายกับ
สถานบริการออกกำลังกาย เช่น สถานประกอบกิจการสปาเพื่อสุขภาพ สถานบริการเสริมความงาม
หรือสถานบริการนวด เป็นต้น เหล่านี้กลับมีมาตรการทางกฎหมายเข้ามาควบคุม คือ ประกาศ
กระทรวงสาธารณสุข เรื่องกำหนดสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวย มาตรฐานของสถานที่ การ
บริการ ผู้ให้บริการ หลักเกณฑ์ และวิธีการตรวจสอบเพื่อการรับรอง ให้เป็นไปตามมาตรฐาน
สำหรับสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวย ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 โดยมี
หลักในเรื่องการควบคุมโฆษณาในสถานประกอบกิจการสปาเพื่อสุขภาพ ไว้ด้วยว่า “การ
ประชาสัมพันธ์หรือการโฆษณาการให้บริการของสถานประกอบกิจการ จะต้องไม่ทำให้บุคคล
ทั่วไปเข้าใจว่าสถานที่ดังกล่าว มีการให้การบำบัดรักษาพยาบาลอันอาจเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย และ
ข้อความโฆษณานั้นจะต้องไม่เป็นเท็จหรือโอ้อวดเกินความจริง” ซึ่งนั่นก็หมายความว่า
การประกอบธุรกิจนี้มีหลักกฎหมายในการควบคุมเป็นการเฉพาะไว้ด้วยนั้นก็เป็นการแสดงให้เห็นว่า
กฎหมายบัญญัติขึ้นเพื่อคุ้มครองควบคุมกิจการที่สำคัญในเชิงธุรกิจการค้าบริการในขณะนั้น แต่เมื่อ
ปัจจุบันประชาชนให้ความสนใจสุขภาพและการออกกำลังกายทำให้สถานบริการฟิตเนสเป็นธุรกิจ
ที่สำคัญและมีการแข่งขันกันสูง แต่ในทางกฎหมายยังขาดมาตรการในการควบคุมการโฆษณาไว้
เป็น การเฉพาะทำให้เกิดปัญหาเรื่องการควบคุมการโฆษณาในธุรกิจดังกล่าวขึ้นได้

แต่เมื่อพิจารณาหลักกฎหมายของการควบคุมการโฆษณา ตามหลักกฎหมายการ
แข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม ค.ศ. 1992 ที่ได้นำมาบังคับใช้ในอุตสาหกรรมฟิตเนส No. 1 of 1999

ของประเทศออสเตรเลีย ในมาตรา 5 ที่ได้กำหนดหลักเกี่ยวกับการควบคุมการโฆษณาเอาไว้ในธุรกิจ ฟิตเนสเป็นการเฉพาะว่าให้เป็นที่ของผู้ประกอบการที่จะต้องกระทำการดังนี้

1) ผู้ให้บริการจะต้องทำการโฆษณาที่โปร่งใสตามหลักปฏิบัติในทางตลาด

2) ผู้ให้บริการจะต้องให้ข้อมูลที่ชัดเจน (แจ้งชัด) ในการที่ผู้บริโภคตกลงใจเข้าเป็นสมาชิกของสถานบริการออกกำลังกายและโดยเฉพาะจะต้องใช้ข้อความที่เป็นความจริงถูกต้องและไม่เคลือบคลุม คำกวม ห้ามโฆษณาเกินจริง ไม่ทำการเปรียบเทียบโปรแกรม (ออกกำลังกาย) กับ คู่แข่งขันอย่างไม่ถูกต้องและต้องให้โอกาสผู้ที่เข้ามาใช้บริการตามเงื่อนไขด้วยความสมัครใจ โดยไม่มีการบังคับเรื่องค่าสมาชิก

จากมาตรการทางกฎหมายของประเทศออสเตรเลียดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าประเทศออสเตรเลียได้ให้ความสำคัญในการควบคุมธุรกิจฟิตเนสเช่นเดียวกับขนาดตรากฎหมายเพื่อมาควบคุมเป็นการเฉพาะในเรื่องการ โฆษณานั้นกำหนดให้เป็นที่ของผู้ประกอบการที่ต้องรับผิดชอบและกระทำการให้ถูกต้องตามหลักกฎหมายนั้น ซึ่งนี่ก็เป็นการแสดงให้เห็นถึงมาตรการในการคุ้มครองผู้บริโภคที่เข้ารับบริการสถานบริการฟิตเนสได้ และเป็นการควบคุมผู้ประกอบการไม่ให้มีการกระทำที่ผิดกฎหมายอีกทั้งจะทำให้การแข่งขันในธุรกิจดังกล่าวมีความเป็นธรรมทั้งในธุรกิจขนาดเล็กหรือใหญ่ หรือธุรกิจที่เป็นของรัฐเองก็ตาม ในขณะที่ประเทศไทย ยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายหรือหลักเกณฑ์เฉพาะที่จะมาควบคุมในเรื่องการ โฆษณาเกี่ยวกับการ โฆษณาก็ต้องนำพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ในเรื่องหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการ โฆษณาทั่วไปมาบังคับใช้กับกรณีปัญหาการ โฆษณาในธุรกิจสถานบริการฟิตเนสหรือสถานบริการออกกำลังกายกันต่อไป

ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบการควบคุมการ โฆษณาของสถานออกกำลังกายหรือฟิตเนสเช่นเตอร์ของไทยและต่างประเทศปรากฏตามตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบการควบคุมการโฆษณาของสถานออกกำลังกายหรือ
ฟิตเนสเซ็นเตอร์ของไทยและต่างประเทศ

ลำดับที่	ประเทศไทย	ประเทศสหรัฐอเมริกา (มลรัฐอิลลินอยส์)	ประเทศออสเตรเลีย (รัฐนิวเซาท์เวลล์)
1.	พ.ร.บ.คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 มิได้บัพัญญัติในการควบคุมการโฆษณาสถานออกกำลังกายไว้โดยเฉพาะ แต่อาศัยมาตรการทางกฎหมายทั่วไปในการควบคุมการโฆษณา	ตามกฎหมายPhysical Fitness Services Act ได้กำหนดห้ามสถานออกกำลังกายโฆษณาเกินความเป็นจริงทั้งเงื่อนไขบริการ บุคลากร และอุปกรณ์	ตามกฎหมายFitness Services (Pre-paid Fees) Act 2000 กำหนดให้ผู้ให้บริการจะต้องให้ข้อมูลที่ชัดเจน โดยเฉพาะจะต้องใช้ข้อความที่เป็นความจริงถูกต้องและไม่เคลือบคลุมกำกวม ห้ามโฆษณาเกินจริง ไม่ทำการเปรียบเทียบโปรแกรม (ออกกำลังกาย) กับ คู่แข่งขันอย่างไม่ถูกต้องและต้องให้โอกาสผู้ที่เข้ามาใช้บริการตามเงื่อนไขด้วยความสมัคร

4.2 ปัญหาท้าทายเกี่ยวกับการคุ้มครองขณะทำสัญญา ใช้บริการสถานออกกำลังกาย หรือฟิตเนสเซ็นเตอร์

โดยที่ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่จะนำมาใช้บังคับเกี่ยวกับธุรกิจสถานบริการออกกำลังกายหรือฟิตเนสเซ็นเตอร์โดยตรง เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการทำสัญญาใช้บริการในสถานบริการออกกำลังกายเกิดขึ้น ก็ทำให้เกิดความสับสนว่าจะนำหลักกฎหมายนิติกรรมสัญญาหรือพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 หรือกฎหมายฉบับใดมาใช้บังคับเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเป็นการเยียวยาผู้บริโภคให้มากที่สุด เหตุเพราะได้เกิดกรณีข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาผู้ใช้บริการสถานบริการออกกำลังกายได้ร้องเรียนว่าถูกผู้ประกอบการเอาเปรียบในเรื่องค่าบริการและการบริการที่ไม่ตรงตามที่ได้มีระบุไว้ในสัญญา ซึ่งการทำสัญญาใช้บริการในสถานบริการออกกำลังกาย” เป็นเรื่องที่สำคัญที่ผู้ใช้บริการ ไม่สามารถละเลยได้ เพราะการที่ไม่ใส่ใจในเรื่องการทำสัญญาดังกล่าวอาจก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับสิทธิการให้บริการรวมถึงข้อจำกัดสิทธิต่าง ๆ ในการเข้าใช้บริการได้ ดังนี้แล้วผู้เขียนจะทำการศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหาการทำสัญญาใช้บริการในสถานบริการออกกำลังกายดังกล่าเพื่อที่จะได้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นดังนี้

ปัญหาเกี่ยวกับการทำสัญญาใช้บริการในสถานบริการออกกำลังกาย จากการศึกษาพบว่ามีปัจจัยหลายสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาการทำสัญญาใช้บริการในสถานบริการออกกำลังกาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาจากผู้ประกอบการที่ระบุรายละเอียดของสัญญาไว้ไม่ชัดเจน เช่น ขนาดตัวหนังสือในสัญญามีขนาดเล็กและรายละเอียดในสัญญามีมาก ทำให้ยากแก่การอ่านทำความเข้าใจข้อความในสัญญา และสถานออกกำลังกายบางแห่งก็ไม่ให้โอกาส ผู้บริโภคในการตรวจสอบข้อสัญญาก่อนเข้ารับบริการได้อย่างละเอียด หรือกล่าวได้ว่าไม่มีโอกาสที่จะเห็นข้อความในสัญญาก่อนจนกว่าผู้บริโภคนั้นจะได้ชำระเงินค่าเป็นสมาชิกแล้วบางส่วนหรือทั้งหมด โดยผู้ประกอบการธุรกิจสถานบริการออกกำลังกายบางรายมักจะอ้างความชอบธรรมในการกำหนดข้อสัญญาดังกล่าวว่าจะสามารถมีผลใช้บังคับได้ตามกฎหมาย โดยอาศัยหลักเสรีภาพในการทำสัญญา (Freedom of Contract) และหลักความศักดิ์สิทธิ์ในการแสดงเจตนา (Autonomy of Will) ซึ่งเมื่อพิจารณาจากลักษณะของข้อสัญญาดังกล่าวทำให้เห็นว่า ข้อสัญญาดังกล่าวมีลักษณะเป็นสัญญาที่ผู้ประกอบการธุรกิจทางการค้าได้เอาเปรียบผู้ใช้บริการซึ่งมีฐานะเป็นผู้บริโภคอีกฝ่ายหนึ่งเกินสมควร อันเป็นข้อสัญญา ที่อยู่ในขอบเขตที่อาจจะต้องถูกตรวจสอบได้ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 แต่หากเป็นการทำสัญญาทั่ว ๆ ไป คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายย่อมสามารถที่จะแสดงเจตนาด้วยความสมัครใจของบุคคลทั้งสองฝ่าย รวมทั้งยังมีสิทธิกำหนดข้อสัญญาต่าง ๆ ได้

ในปัจจุบันถึงแม้จะมีกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ระบุว่าด้วยเรื่องสัญญามาใช้บังคับ แต่กฎหมายดังกล่าวยังไม่สามารถที่จะนำมาใช้เพื่อที่จะคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคเกี่ยวกับการทำสัญญาใช้บริการในธุรกิจสถานบริการออกกำลังกายได้อย่างเต็มที่ เพราะถือว่าเป็นการตกลงเจตนาทำสัญญาต่อกันอย่างเสรี รัฐหรือหน่วยงานของรัฐจึงไม่อาจที่จะเข้าไปแทรกแซงได้ จึงทำให้ผู้ประกอบการสามารถที่จะกำหนดข้อสัญญาได้แต่ฝ่ายเดียวโดยที่ไม่มีการแจ้งหรือแสดงข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิในการเข้าใช้บริการให้ผู้จะเข้ารับบริการทราบก่อน เช่น การไม่แจ้งรายละเอียดว่าจะต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม หากต้องการเทรนเนอร์หรือครูฝึกส่วนตัวหรือไม่แจ้งสิทธิให้ทราบว่าใช้บริการได้เฉพาะอุปกรณ์บางชนิดเท่านั้นหรือที่สำคัญ คือ การที่ไม่แจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับการจำกัดความรับผิดชอบในเรื่องของการบาดเจ็บจากการออกกำลังกายซึ่งในข้อสัญญาของ สถานประกอบการบางรายได้กำหนดข้อความในลักษณะเป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมไว้ เช่น ใช้ข้อความว่า “สมาชิกทุกท่านต้องใช้สถานที่ให้บริการของสปอร์ต ซิตี ด้วยความระมัดระวังและรับผิดชอบของตนเอง ทางสปอร์ต ซิตีจะไม่รับผิดชอบต่ออุบัติเหตุหรือการบาดเจ็บใด ๆ ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใด ๆ ก็ตาม”¹ หมายความว่า ผู้ประกอบการธุรกิจฟิตเนสนี้ไม่ต้องรับผิดชอบหากมีการบาดเจ็บจากการออกกำลังกายถือว่าเป็นการยอมรับเข้าเสี่ยงภัยของผู้บริโภคเอง และข้อความว่า “สปอร์ต ซิตี ขอสงวนสิทธิในการคืนค่าสมาชิกไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น”² ซึ่งข้อความที่เป็นรายละเอียดในสาระสำคัญดังกล่าวนี้ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 ได้ให้คำจำกัดความไว้ในมาตรา 3 ว่า “ข้อสัญญา” หมายความว่า ข้อตกลง ความตกลงและความยินยอมรวมทั้งประกาศ และคำแจ้งความเพื่อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบ และเมื่อพิจารณาตรา 4 ของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าข้อตกลงในสัญญาระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบการค้าหรือวิชาชีพ หรือในสัญญาสำเร็จรูป หรือในสัญญาขายฝากที่ทำให้ผู้ประกอบการการค้าหรือวิชาชีพหรือผู้กำหนดสัญญาสำเร็จรูป หรือผู้ซื้อฝากได้เปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเกินสมควร เป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม และให้มีผลบังคับได้เท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณีเท่านั้น ซึ่งเมื่อพิจารณาต่อไปในวรรค 3 ของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวจะเห็นได้ชัดเจนว่าข้อตกลงที่มีลักษณะหรือมีผลให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งปฏิบัติหรือรับภาระเกินกว่าที่วิญญูชนจะพึงคาดหมายได้ ตามปกติเป็นข้อตกลงที่อาจถือได้ว่าทำให้ได้เปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเกินสมควร เช่น (1) ข้อตกลงยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบที่เกิดจากการผิดสัญญา (2) ข้อตกลงให้ต้องรับผิดชอบหรือรับภาระมากกว่าที่กฎหมายกำหนด เป็นต้น ซึ่งข้อความหรือข้อสัญญาที่สถานประกอบการใช้ใน

¹ ระเบียบข้อบังคับสมาชิกของสถานบริการออกกำลังกายสปอร์ต ซิตี ข้อ 14.

² เรื่องเดียวกัน, ข้อ 20.

การกำหนดในรูปแบบของสัญญา จึงถือว่าเป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมตามหลักกฎหมายดังกล่าวข้างต้น

แม้ว่าโดยทั่วไปในสภาพความเป็นจริงของสังคมในยุคปัจจุบันที่มีสถานบริการ ออกกำลังกายมีการเปิดบริการกันเป็นจำนวนมาก และมีผู้บริโภคก็นิยมเข้าไปใช้บริการฟิตเนส เป็นจำนวนมากเช่นกัน ซึ่งราคาค่าบริการรวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในสถานบริการออกกำลังกายเป็นสิ่งที่ผู้บริโภคมีสิทธิสามารถที่จะเลือกเข้าไปใช้บริการยังสถานที่เหล่านั้นได้ตาม ความพึงพอใจรวมทั้งมีสิทธิที่จะศึกษาถึงเงื่อนไขการใช้บริการหรือสมัครเป็นสมาชิกได้ก่อน แต่ก็มีใช้ใน ทุกกรณีไปยังมีบางกรณีที่มีผู้ประกอบการบางรายมีการกำหนดเงื่อนไขหรือจำกัดความรับผิดชอบ ไว้ใน สัญญาใช้บริการที่มีลักษณะที่ไม่เป็นธรรมดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ทำให้ผู้บริโภคได้รับความเสียหาย รวมทั้งไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการทำสัญญาได้ เหตุเพราะประเทศไทยยังขาด มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการทำสัญญาของสถานบริการออกกำลังกาย และมาตรการ การลงโทษที่เด็ดขาด อีกทั้งธุรกิจฟิตเนสไม่ใช่ธุรกิจที่ต้องควบคุมสัญญา ตามพระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้บริโภค พ.ศ. 2522 รัฐจึงไม่สามารถเข้าไปควบคุมสัญญานั้นได้ทำให้ไม่สามารถที่จะคุ้มครอง ผู้บริโภคได้เต็มที่ นอกจากนี้ยังไม่เป็นไปตามหลักในการทำสัญญาที่เมื่อคำเสนอคำสนองถูกต้อง ตรงกันแล้วสัญญาย่อมเกิดขึ้นและมีผลผูกพันให้คู่สัญญาต้องปฏิบัติตามสัญญา ซึ่งย่อมทำให้ต่าง ฝ่ายต่างมีสิทธิและหน้าที่ในการที่จะบังคับให้เป็นไปตามสัญญา

เมื่อพิจารณาถึงปัญหาเกี่ยวกับการทำสัญญาใช้บริการของสถานบริการออกกำลังกาย ใน เรื่องของการเข้ารับบริการที่มีหลักฐานเป็นหนังสือเพื่อเข้าเป็นสมาชิกตามมาตรา 35 ทวิ แห่ง พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ที่ว่า “ในการประกอบธุรกิจขายสินค้าหรือให้บริการ ใด ถ้าสัญญาซื้อขายหรือสัญญาให้บริการนั้นมีกฎหมายกำหนดให้ต้องทำเป็นหนังสือ หรือที่ ตามปกติประเพณีทำเป็นหนังสือ คณะกรรมการว่าด้วยสัญญามีอำนาจกำหนดให้การประกอบธุรกิจ ขายสินค้าหรือให้บริการนั้นเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญาได้

ในการประกอบธุรกิจที่ควบคุมสัญญา สัญญาที่ผู้ประกอบการทำกับผู้บริโภคจะต้องมี ลักษณะ ดังต่อไปนี้

1) ใช้ข้อสัญญาที่จำเป็น ซึ่งหากมิได้ใช้ข้อสัญญาเช่นนั้น จะทำให้ผู้บริโภคเสียเปรียบผู้ ประกอบธุรกิจเกินสมควร

2) ห้ามใช้ข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค

ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และรายละเอียดที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนด และ เพื่อประโยชน์ของผู้บริโภคเป็นส่วนรวม คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาจะให้ผู้ประกอบการจัดทำ สัญญาตามแบบที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนดก็ได้

การกำหนดตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด โดยพระราชกฤษฎีกา”

จากบทบัญญัติดังกล่าวหมายความว่า ข้อสัญญาที่ถูกควบคุมตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 จะต้องเป็นการประกอบธุรกิจให้บริการที่สัญญาให้บริการนั้น มีกฎหมายกำหนดให้ต้องทำเป็นหนังสือ หรือที่ตามปกติประเพณีทำเป็นหนังสือเท่านั้นจากการศึกษาปัญหาพบว่า การทำสัญญาใช้บริการในสถานบริการออกกำลังกายไม่มีกฎหมายบังคับว่าจะต้องทำเป็นหนังสือหรือทำเป็นลายลักษณ์อักษรแต่อย่างใด ดังนั้นเมื่อพิจารณาถึงกรณีการตกลงใจเข้าใช้บริการแบบรายครั้งหรือครั้งคราวก็ย่อมถือได้ว่าเป็นการทำสัญญาเข้าใช้บริการเช่นเดียวกันซึ่งการตกลงใช้บริการในรูปแบบรายครั้งหรือครั้งคราวดังกล่าวนี้มักจะไม่มีปัญหาในส่วนเรื่องข้อสัญญาเพราะเหตุว่า โดยส่วนมากจะไม่มีการทำสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษร และค่าใช้จ่ายในการเข้าใช้บริการก็ไม่สูงมากนัก ประกอบกับกำหนดระยะเวลาในการใช้บริการเมื่อผู้ให้บริการไม่พอใจการให้บริการก็สามารถยกเลิกสัญญาการให้บริการได้ทันทีโดยเมื่อผู้ให้บริการตกลงใจที่จะเสียดำบริการเป็นการตอบแทนที่ผู้ประกอบการ ได้จัดให้บริการแล้วก็ถือว่าต่างฝ่ายต่างได้ปฏิบัติภาระหน้าที่ของตนแล้ว สัญญานั้นก็ถือว่าเป็นอันสิ้นสุดตามระยะเวลาที่ได้ตกลงกันไว้

ปัญหาการทำสัญญาใช้บริการในสถานออกกำลังกายส่วนใหญ่มักจะเกิดกับกรณี สมัครงานเป็นสมาชิกแบบรายเดือน รายปี หรือเป็นโปรแกรมการออกกำลังกายที่มีระยะเวลานานเป็นเดือนขึ้นไป ซึ่งในการประกอบธุรกิจสถานออกกำลังกายนั้น ผู้ประกอบการบางรายมักเอาเปรียบผู้บริโภคโดยมีการกำหนดรูปแบบของสัญญาขึ้นแต่เพียงฝ่ายเดียวหรือเรียกได้ว่าเป็นสัญญาสำเร็จรูปนั่นเอง โดยในการสมัครเข้าเป็นสมาชิกใช้บริการในสถานบริการออกกำลังกาย จะใช้วิธีการโดยการกรอกรายละเอียดในใบสมัครเพื่อเข้าใช้บริการ ซึ่งก็ต้องมีการเสียดำบริการในการเข้าใช้บริการทั้งที่เป็นค่าบริการรายเดือนหรือรายปีแล้วแต่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายจะตกลงกัน กรณีเช่นนี้แม้ไม่อาจที่จะกำหนดได้ว่าใบสมัครสมาชิกนั้นเป็นเอกสารข้อสัญญาตามหลักการเกิดของสัญญาหรือไม่นั้น แต่หากพิจารณาแล้วจะเห็นว่าเมื่อบุคคลตกลงใจเข้าทำสัญญากับคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อเข้ารับบริการ โดยเสียดำตอบแทนแล้วก็น่าที่จะถือว่าสัญญาได้เกิดขึ้นแล้ว ซึ่งกรณีของใบสมัครเข้ารับบริการ พิเศษนี้ ก็ย่อมที่จะถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาด้วยได้เช่นเดียวกัน จะเห็นได้ว่ากฎหมายก็มีได้กำหนดให้สัญญาใช้บริการพิเศษต้องทำหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบ เป็นสำคัญ ดังนั้น การเกิดของสัญญาใช้บริการสถานบริการออกกำลังกายนี้ จะเห็นได้ว่าฝ่ายผู้ประกอบการมีอำนาจมากกว่าในการกำหนดแบบฟอร์มของสัญญาเข้ารับบริการดังกล่าว โดยส่วนมากจะทำในรูปแบบของสัญญาสำเร็จรูปที่ทำไว้ก่อนล่วงหน้าแล้ว จึงมีประเด็นปัญหาที่ต้องพิจารณาถึงความเป็นธรรมของการก่อให้เกิดสัญญาในธุรกิจบริการนี้ด้วย เพราะตาม

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ว่าด้วยสัญญาหนี้ ใช้บังคับกับสัญญาที่ต้องควบคุมตามกฎหมายเท่านั้น ดังนี้ย่อมเป็นการแสดงให้เห็นได้ว่าผู้บริโภคไม่ได้รับความคุ้มครองสิทธิตามกฎหมายดังกล่าวนี้ได้อย่างเพียงพอ ทำให้ผู้ประกอบการสามารถกำหนดข้อสัญญาเช่นใดก็ได้ เช่น การกำหนดข้อสัญญาที่ยกเว้นความรับผิดชอบของผู้ประกอบการต่อชีวิต ร่างกายของผู้ใช้บริการ หรือข้อสัญญาที่จะไม่ส่งเงินคืนหากไม่มาใช้ ข้อสัญญาที่สามารถแก้ไขข้อตกลงหรือเงื่อนไขในการใช้บริการ ได้ทุกกรณีโดยมิต้องได้รับความยินยอมจากคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งก่อน เป็นต้น

หากพิจารณาในแง่ของการประกอบธุรกิจแล้วฝ่ายที่เป็นผู้ประกอบการย่อมสามารถ ที่จะกำหนดข้อสัญญาได้อย่างเสรีตามหลักเสรีภาพในการทำสัญญา (Freedom of Contract) และหลักความศักดิ์สิทธิ์ในการแสดงเจตนา (Autonomy of Will) และรัฐจะเข้าไปแทรกแซงสิทธิดังกล่าวไม่ได้หรือหากจะแทรกแซงก็ต้องน้อยที่สุด แต่เพราะหลักดังกล่าวยอมทำให้ผู้บริโภค ซึ่งส่วนใหญ่เป็นปัจเจกชนได้รับความเสียหาย โดยเฉพาะการที่ผู้บริโภค ไม่มีอำนาจต่อรอง ทางเศรษฐกิจ การเข้าทำสัญญา ตลอดจนโอกาสในการที่จะได้รับทราบข้อมูลข่าวสารรายละเอียดจากผู้ประกอบการมีน้อย ทำให้เกิดปัญหาการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากผู้ประกอบการหรือ ผู้ดำเนินธุรกิจ

ดังนั้นเมื่อธุรกิจสถานบริการออกกำลังกายเป็นการประกอบธุรกิจบริการที่มีผลกระทบต่อผู้บริโภคในการทำสัญญาที่ผู้ประกอบการสามารถที่จะกำหนดข้อสัญญาได้แต่ฝ่ายเดียว โดยผู้บริโภคไม่มีส่วนในการกำหนดเงื่อนไขและรายละเอียดต่าง ๆ ของสัญญา โดยเฉพาะในข้อสัญญาที่มีลักษณะเป็นข้อสาระสำคัญด้วยแล้วนั้น ผู้ประกอบธุรกิจจะอาศัยอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจ ความรู้ความเชี่ยวชาญประสบการณ์ในการประกอบธุรกิจที่เหนือกว่ากำหนดข้อสัญญาในลักษณะที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค โดยปรากฏอยู่ในสัญญาสำเร็จรูปหรือสัญญามาตรฐาน เช่นนี้การที่รัฐไม่เข้ามากำหนดกรอบของความศักดิ์สิทธิ์ในการแสดงเจตนาและเสรีภาพของบุคคล เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ที่มีอำนาจต่อรองทางสัญญาน้อยกว่าเพื่อให้ได้รับการคุ้มครองจากการทำสัญญาสำเร็จรูปหรือจากข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมดังกล่าวจึงทำให้การคุ้มครองสิทธิ ความรับผิดชอบระหว่างคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย เกิดความไม่เท่าเทียมกันในระหว่างคู่สัญญาที่ฝ่ายหนึ่งมีอำนาจทางเศรษฐกิจความรู้ทางเทคโนโลยีเหนือกว่าอีกฝ่ายหนึ่งเป็นอย่างมาก สัญญาจึงเกิดขึ้นโดยขาดอำนาจการต่อรองและการเจรจาตกลงกันอย่างแท้จริง สัญญาที่ไม่เป็นธรรมคู่สัญญาฝ่ายที่ได้เปรียบ จะกำหนดข้อสัญญาที่จะเป็นประโยชน์แก่ตนเองเกินสมควร โดยเฉพาะในสัญญาธุรกิจซึ่งได้มีการจัดทำเป็นสัญญาสำเร็จรูป ซึ่งการทำสัญญาจะมีร่างข้อสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้าเป็นจำนวนมาก ที่จะใช้กับบุคคลที่จะเข้ามาเป็นคู่สัญญาในภายหลัง ลักษณะนี้ผู้ที่เข้ามาเป็นคู่สัญญาในภายหลังจะอยู่ในลักษณะจำยอมต้องรับเอาสภาพบังคับตามนั้น ๆ โดยไม่สามารถต่อรองแก้ไขได้ เช่น ข้อสัญญาใช้บริการสถานบริการออกกำลังกาย ที่กำหนดให้ผู้ใช้บริการหรือสมาชิกจะต้อง ชำระค่าบริการในการเป็น

สมาชิกด้วยบัตรเครดิตเท่านั้น และผู้ใช้บริการจะต้องเป็นสมาชิกขั้นต่ำ ไม่น้อยกว่า 3 เดือน โดยภายในระยะสามเดือนนี้ ผู้ใช้บริการไม่สามารถที่จะยกเลิกสัญญาได้ ถึงแม้ต่อมาภายหลังจากการใช้บริการแล้ว ทางสถานบริการพัฒนาจะกระทำผิดเงื่อนไขที่ได้โฆษณาไว้ก็ตาม

ซึ่งตามข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่าเมื่อมีการตกลงทำสัญญากันแล้ว ผู้ประกอบการสามารถหักเงินจากบัตรเครดิตของผู้บริโภคได้ แม้ผู้บริโภคจะยังไม่เข้าใช้บริการ ก็ตาม ทั้งนี้โดยยึดถือตามสัญญาที่ตกลงทำกันไว้นั่นเอง

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าสัญญาใช้บริการพัฒนาเป็นสัญญาต่างตอบแทน อย่างหนึ่ง เมื่อมีการตกลงทำสัญญาใช้บริการระหว่างผู้ให้บริการกับผู้ให้บริการแล้ว ผู้ให้บริการ หรือสถานประกอบการก็ย่อมสามารถหักเงินจากบัตรเครดิตของผู้ใช้บริการเป็นการตอบแทนที่ได้จัดให้บริการได้ ในขณะที่เดียวกันเมื่อผู้ใช้บริการไม่มีความประสงค์ที่จะใช้บริการแล้ว ฝ่ายผู้ประกอบการก็ไม่น่าที่จะมีสิทธิหักเงินค่าใช้บริการจากบัตรเครดิตของผู้บริโภคได้เช่นเดียวกัน

แต่เมื่อพิจารณาตามหลักกฎหมายของประเทศออสเตรเลียแล้ว มีหลักว่าต้องมีการให้โอกาสผู้ที่เข้ามาใช้บริการตามเงื่อนไขด้วยความสมัครใจ โดยไม่มีการบังคับเรื่องค่าสมาชิก และในมาตรา 5 (3) ยังกำหนดหลักว่าผู้ให้บริการจะต้องจัดสถานที่ให้ผู้ให้บริการ ทำสำเนาข้อตกลงระเบียบการใช้บริการของสถานบริการออกกำลังกายและจัดหาเอกสารที่เกี่ยวข้องในการเข้าใช้บริการให้แก่ผู้ใช้บริการก่อนที่ผู้ใช้บริการจะเข้าเป็นสมาชิก (ลงนามในสัญญา) และตามมาตรา 6 (1) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ว่าก่อนที่ผู้ใช้บริการจะลงนามเป็นสมาชิก ผู้ให้บริการจะต้องเปิดเผยรายละเอียดเรื่องราคาเต็มของการใช้บริการให้ผู้ให้บริการ (ผู้บริโภค) ได้รับรู้ โดยเริ่มแรกในการเสนอต้องบอกกล่าวถึงรายละเอียด ค่าธรรมเนียมการเข้าเป็นสมาชิก ค่าธรรมเนียมในการเยี่ยมชมแต่ละครั้ง ยอดรวมค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่จะต้องชำระสำหรับสมาชิกที่มีกำหนดระยะเวลาไว้ ค่าธรรมเนียมการประเมิน (ในการออกกำลังกาย) ค่าธรรมเนียมโปรแกรมการออกกำลังกาย และ ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ที่จะต้องจ่ายหรืออาจจะต้องจ่ายภายใต้ข้อตกลงการเป็นสมาชิก ซึ่งก็หมายความว่ากฎหมายของประเทศออสเตรเลียมีการกำหนดเป็นมาตรการร่วมในการที่จะให้ผู้ประกอบการต้องมีการแสดงเอกสาร ข้อสัญญาหรือข้อตกลงต่าง ๆ ที่จะผูกพันผู้ใช้บริการต้องแสดงหรือ แจ้งก่อนที่ผู้ใช้บริการจะลงนามเข้าทำสัญญาบริการ ในขณะที่กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาในมลรัฐอิลลินอยส์ได้กำหนดเงื่อนไขในการทำสัญญาใช้บริการสถานออกกำลังกายหรือพัฒนาเซ็นเตอร์ไว้ดังนี้

- 1) สัญญาจะต้องทำเป็นหนังสือ
- 2) สัญญาจะต้องกำหนดเงื่อนไขต่างที่กฎหมายกำหนดให้ต้องระบุในสัญญาให้บริการ
- 3) สัญญาจะต้องทำเป็น 2 ฉบับและลงนามโดยผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการ

4) สัญญาจะต้องกำหนดระยะเวลาการให้บริการไม่เกิน 3 ปี

5) ข้อกำหนดในเรื่องการเลิกสัญญาและการคืนเงิน (cancellation and refund) จะถือว่าสัญญาเป็นอันเลิกกันภายใน 3 วันทำการหลังจากที่ผู้ใช้บริการขอเลิกสัญญา...ฯลฯ

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าประเทศไทยยังไม่มีมาตรการกฎหมายเฉพาะเพื่อมาควบคุมการประกอบธุรกิจสถานบริการออกก้ำกลาง จึงทำให้ผู้ประกอบการสามารถที่จะกำหนด ข้อสัญญาได้แต่ฝ่ายเดียวและไม่มีการแจ้งหรือแสดงข้อมูลให้ผู้ใช้บริการทราบก่อน เพราะไม่มีกฎหมายกำหนดโทษหรือความรับผิดชอบไว้ จึงทำให้ผู้ประกอบการไม่เกรงกลัวที่จะต้องแสดงข้อมูลหรือเอกสารให้ผู้ใช้บริการทราบก่อนอย่างเพียงพอได้ ซึ่งกรณีดังกล่าวมีข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก เพราะผู้ประกอบการจะไม่มีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นข้อสัญญาจนกว่าผู้ใช้บริการจะมีการมัดจำหรือชำระเงินบางส่วนก่อน เช่น เมื่อไปขอข้อมูลในสถานบริการ ต่าง ๆ ดังกล่าว เพื่อพิจารณาลักษณะของข้อสัญญาบริการสถานบริการออกก้ำกลาง ปรากฏว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถที่จะให้ข้อมูลนั้นได้โดยอ้างว่าเป็นความลับ ซึ่งหากต้องการทราบรายละเอียดข้อมูลของสัญญาจะต้องสมัครและเสียเงินค่าเป็นสมาชิกก่อน ซึ่งนี่ก็เท่ากับว่าประเทศไทยยังขาดมาตรการในการควบคุมการทำสัญญาของสถานบริการออกก้ำกลาง ส่งผลทำให้ผู้ใช้บริการที่เกิดจากการทำสัญญาสำเร็จรูปที่ฝ่ายผู้ประกอบการสามารถกำหนดข้อสัญญาได้แต่ฝ่ายเดียว ไม่ได้ได้รับความคุ้มครองสิทธิที่เพียงพอและเป็นธรรม แม้ว่าตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 จะได้กำหนดไว้เป็นหลักว่าหากเป็นการประกอบธุรกิจให้บริการใด ถ้าสัญญาให้บริการนั้นมีกฎหมายกำหนดให้ต้องทำเป็นหนังสือ หรือที่ตามปกติประเพณีทำเป็นหนังสือ คณะกรรมการว่าด้วยสัญญามีอำนาจกำหนดให้การประกอบธุรกิจให้บริการนั้น เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญาได้ แต่ปัจจุบันนี้จะเห็นได้ว่าสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคก็ยังไม่ได้กำหนดให้ธุรกิจ สถานบริการออกก้ำกลางต้องเป็นธุรกิจที่ต้องควบคุมสัญญา ในอันที่จะคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้รับความเป็นธรรมจากการทำธุรกิจดังกล่าว ได้อย่างเป็นธรรมสูงสุด⁴

ทั้งนี้หากเปรียบเทียบการควบคุมการทำสัญญาของสถานออกก้ำกลางหรือฟิตเนส เซ็นเตอร์ของไทยและต่างประเทศปรากฏตามตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบการคุ้มครองการทำสัญญาของสถานออกกำลังกายต่อผู้บริโภค ออกกำลังกายหรือฟิตเนสเซ็นเตอร์ของไทยและต่างประเทศ

ลำดับที่	ประเทศไทย	ประเทศสหรัฐอเมริกา (มลรัฐอิลลินอยส์)	ประเทศออสเตรเลีย (รัฐนิวเซาท์เวลส์)
1	พ.ร.บ.คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 มิได้ควบคุมเงื่อนไขการทำสัญญาบริการไว้โดยเฉพาะ	มีการตรากฎหมายควบคุมการทำสัญญา ก่อน ขณะและ ภายหลังจากการทำสัญญา	มีการตรากฎหมายควบคุมการทำสัญญา ก่อน ขณะและ ภายหลังจากการทำสัญญา

4.3 ปัญหาความหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองภายหลังการทำสัญญา ใช้บริการสถานออกกำลังกายหรือฟิตเนสเซ็นเตอร์

1. ปัญหาความรับผิดชอบของผู้ให้บริการต่อผู้ใช้บริการในสถานบริการออกกำลังกาย

เมื่อมีการเข้ารับบริการในสถานบริการออกกำลังกายก็จะต้องมีการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือออกกำลังกายต่าง ๆ ที่มีลักษณะเฉพาะและความทันสมัยที่วิญญูชนบุคคลทั่ว ๆ ไปอาจไม่สามารถที่จะใช้ได้เอง ดังนั้นจึงเป็นไปได้ที่ผู้ใช้บริการอาจได้รับความเสียหายจากการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ออกกำลังกายในสถานบริการออกกำลังกายนั้นได้ เช่นนี้จึงมีประเด็นปัญหาที่ต้องพิจารณาว่าหากเกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกายหรือทรัพย์สินของผู้ใช้บริการในสถานบริการ ออกกำลังกายดังกล่าว กรณีเช่นนี้ตามหลักกฎหมายไทยมีมาตรการในการที่จะชดใช้เยียวยา ความเสียหายหรือการกำหนดความรับผิดชอบต่อผู้ใช้บริการไว้อย่างไร

จากปัญหานี้ หากพิจารณาตามหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจ สถานบริการออกกำลังกาย พบว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิดพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่สามารถที่จะนำมาใช้บังคับให้มีการคุ้มครองผู้บริโภคและชดใช้เยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้เข้ารับบริการซึ่งเป็นผู้บริโภคได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพได้ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อการให้บริการเป็นธุรกิจการค้าบริการอย่างหนึ่งที่อยู่ภายใต้หลักกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคจากการค้าบริการ ดังนั้นเมื่อผู้บริโภคได้รับความเสียหายก็ย่อมได้รับความคุ้มครองสิทธิในฐานะเป็นผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 แต่จะเห็นได้ว่าเมื่อธุรกิจสถานบริการเป็นธุรกิจที่ต้องให้บริการและมีความสัมพันธ์ต่อสุขภาพร่างกายของผู้เข้ารับบริการ แต่ธุรกิจดังกล่าวหาได้มีมาตรการในการสร้าง

หลักประกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อผู้ใช้บริการไว้แต่อย่างใดไม่ อีกทั้งในธุรกิจดังกล่าว กลับเป็นธุรกิจที่มีเปิดเสรีในการประกอบธุรกิจ หากผู้ใดมีความต้องการที่จะประกอบธุรกิจนี้ในกรณีเป็นบุคคลธรรมดาก็สามารถดำเนินการได้โดยไม่จำเป็นต้องจดทะเบียนพาณิชย์แต่อย่างใดหรือ หากประกอบธุรกิจในกรณีของนิติบุคคลก็สามารถกระทำได้โดยจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลที่ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ก็สามารถประกอบธุรกิจได้อย่างเสรีเช่นเดียวกับการประกอบธุรกิจอื่น ๆ ได้แล้ว โดยไม่มีหลักเกณฑ์ขั้นตอนเฉพาะในการขออนุญาตประกอบการ แต่อย่างใด

จากการที่ธุรกิจดังกล่าวสามารถประกอบการได้อย่างเสรีจึงทำให้ผู้ประกอบการสามารถที่จะสร้างหลักเกณฑ์เพื่อบังคับใช้ในการประกอบธุรกิจของตนเองได้แต่ฝ่ายเดียว ดังจะเห็นได้ว่า ตามกฎระเบียบข้อบังคับของสถานบริการออกกำลังกายนั้นมีข้อกำหนดบางข้อที่เป็นการจำกัด ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการเอาไว้ในการประกอบธุรกิจดังกล่าว เช่น “การกำหนดว่าจะไม่รับผิดชอบต่อการบาดเจ็บที่เกิดจากการใช้อุปกรณ์ออกกำลังกาย” “กำหนดว่าถ้าผู้ใช้บริการจะใช้ สิทธิในการฟ้องร้องให้รับผิดชอบต่อสิ่งที่ได้รับความเสียหายแก่การบริการไม่ได้” รวมทั้งยังตัดสิทธิของทนายทในการที่จะฟ้องร้องเช่นกัน โดยถือว่าเป็นการยินยอมรับเสี่ยงภัยเองของผู้ใช้บริการ กำหนดมาตรการบังคับให้ต้องจ้างผู้ควบคุมของสถานบริการนั้น ๆ เท่านั้น จะให้เพื่อหรือคนอื่นมาสอนไม่ได้ “กำหนดให้สมาชิกต้องชำระค่าบริการในรูปแบบบัตรเครดิตเพื่อเป็นการชำระค่าบริการแรกเริ่มในการเข้าเป็นสมาชิกเบื้องต้น” ซึ่งหากผู้ใช้บริการไม่พอใจการให้บริการหรือ ไม่ต้องการเป็นสมาชิกก็ไม่สามารถที่จะเรียกเงินจำนวนดังกล่าวคืนได้และผู้ประกอบการจะไม่คืนเงินให้กับสมาชิก การตั้งข้อสงวนสิทธิในการที่จะแก้ไขกฎ ระเบียบและข้อกำหนดของสัญญาได้ทุกเมื่อเพื่อประโยชน์ในทางการค้า เป็นต้น ดังนั้น หากพิจารณาถึงข้อกำหนดของสถานบริการออกกำลังกายแล้ว จึงเป็นการสร้างข้อกำหนดที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค และเป็นการจำกัด ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคเอาไว้ เพื่อไม่ต้องรับผิดชอบต่อกรณีที่สถานบริการก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ใช้บริการ เป็นการขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 373 ที่ว่า “ความตกลงทำไว้ล่วงหน้าเป็นข้อความยกเว้นมิให้ลูกหนี้ต้องรับผิดชอบหรือความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของตนนั้น ท่านว่าเป็นโมฆะ” ด้วย แต่จากการศึกษาพบว่า สถานประกอบการออกกำลังกายไม่มีมาตรการเพื่อควบคุมมาตรฐานในการกำหนดกฎ ระเบียบในการให้บริการให้มีมาตรฐานเดียวกัน ประกอบกับไม่มีกฎหมายใดกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความรับผิดชอบของ สถานประกอบการไว้เป็นการเฉพาะ เพื่อให้ผู้ประกอบการยึดถือปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางในการให้บริการที่เป็นธรรมแก่ผู้บริโภค โดยผู้บริโภคซึ่งอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบและเป็นผู้มีอำนาจต่อรองน้อยกว่าย่อมไม่สามารถที่จะหยั่งทราบข้อมูลหรือกฎระเบียบที่ผู้ประกอบการแต่ละแห่งสร้างขึ้นอย่างชัดเจนได้ ซึ่งการที่ไม่มีมาตรการทางกฎหมายฉบับใดที่จะนำมาใช้บังคับ เพื่อกำหนดกฎเกณฑ์

กลางเกี่ยวกับความรับผิดชอบของสถานประกอบการเอาไว้ จึงทำให้ไม่สามารถควบคุมสถานบริการ ออกกำลังกายได้ ส่งผลทำให้ท้ายสุดแล้วผู้ที่ได้รับผลกระทบก็คือ ผู้บริโภคที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้ารับบริการแล้วไม่ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเพียงพอ สมดังเจตนารมณ์ของผู้เข้ารับบริการ

เช่นนี้แล้วเมื่อ ไม่มีกฎหมายกลางในเรื่องดังกล่าว หากเกิดความเสียหายต่อร่างกาย หรือชีวิตหรือทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการให้บริการในสถานบริการออกกำลังกาย ไม่ว่าจะเป็ ความเสียหายจากเครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการออกกำลังกาย สถานที่ออกกำลังกาย ผู้ให้บริการหรือ พนักงานเจ้าหน้าที่ในสถานบริการนั้น ย่อมทำให้ผู้ใช้บริการไม่สามารถที่จะได้รับการคุ้มครองและ ได้รับการชดใช้เยียวยาความเสียหายได้อย่างเพียงพอและเป็นธรรมได้

นอกจากนี้ในการเข้ารับบริการในสถานบริการออกกำลังกายอาจก่อให้เกิดปัญหาใน เรื่องความเสียหายอันเกิดจากข้อสัญญาใช้บริการ และความเสียหายจากการ โฆษณาที่เกินจริงใน สถานบริการออกกำลังกาย ดังนี้มีปัญหว่าเมื่อเกิดความเสียหายขึ้น จากกรณีดังกล่าวผู้ใช้บริการ สามารถที่จะได้รับความคุ้มครองสิทธิในการที่จะเรียกร้องค่าทดแทนความเสียหายดังกล่าวได้ หรือไม่อย่างไร แต่เมื่อศึกษาหลักกฎหมายเรื่องความรับผิดชอบของสัญญาในการเข้ารับบริการสถาน บริการออกกำลังกาย พบว่าการประกอบธุรกิจสถานบริการออกกำลังกายไม่มีกฎหมายในการ ควบคุมการประกอบธุรกิจไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งกรณีหากเกิดปัญหาเรื่องการทำสัญญาก็จำเป็นต้องนำ หลักกฎหมายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคมาใช้บังคับ แต่ตามหลักกฎหมายคุ้มครอง ผู้บริโภคนั้นก็ยังไม่ให้การคุ้มครองที่ครอบคลุมถึงการทำสัญญาในธุรกิจสถานบริการออกกำลังกาย เพราะสัญญาดังกล่าวไม่ใช่สัญญาที่ถูกควบคุมตามพระราชบัญญัตินี้ จึงทำให้ผู้ใช้บริการไม่ได้รับ ความคุ้มครองสิทธิตามกฎหมายนี้ได้ หากผู้บริโภคต้องการที่จะใช้สิทธิในการที่จะเรียกร้องความเสียหายเพื่อชดใช้เยียวยาความเสียหาย จากการทำสัญญาตามหลักแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและ พาณิชย สามารถดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมทางศาลได้ โดยผู้กล่าวอ้างก็จะเป็นฝ่ายนำสืบ แต่เพราะฝ่ายผู้ประกอบการ มีอำนาจเหนือกว่าในด้านที่เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึง ทำให้เป็นการยากหากฝ่ายผู้บริโภคจะนำสืบในเรื่องเฉพาะทางหรือเรื่องเทคนิคด้านการออกกำลังกายดังกล่าว ย่อมทำให้การพิสูจน์ว่าการให้บริการไม่ดีหรือไม่มีคุณภาพนั้น ไม่สามารถสืบพิสูจน์ได้

อีกทั้งการค่าบริการ ไม่สามารถที่จะคำนวณออกมาเป็นราคาเงินได้ รวมทั้งหากจะอ้าง ว่าสัญญามีอาจไม่เกิดขึ้นได้ ด้วยเหตุเพราะฝ่ายผู้บริโภคไม่สามารถหยั่งทราบข้อเท็จจริงของสัญญา ซึ่งเป็นสัญญาสำเร็จรูปที่ฝ่ายผู้ประกอบการเป็นผู้กำหนดข้อสัญญาได้แต่เพียงฝ่ายเดียวนั้นก็อาจฟัง ไม่ขึ้น เพราะเมื่อสัญญาดังกล่าวได้เกิดขึ้นจากการตกลงใจที่จะเข้าผูกนิติสัมพันธ์ระหว่างบุคคลแล้ว ย่อมทำให้สัญญาของผู้ให้บริการดังกล่าวมีผลผูกพันคู่สัญญาแล้ว

นอกจากนี้ยังมีประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปว่า เมื่อผู้ที่เข้ารับบริการในสถานบริการ ออกกำลังกายได้รับความเสียหาย เช่น อาการบาดเจ็บอันเนื่องมาจากการให้คำแนะนำของผู้ฝึกสอน ซึ่งถือได้ว่าเป็นลูกจ้างของสถานบริการออกกำลังกาย ดังนั้น ผู้เข้ารับบริการในสถานบริการออกกำลังกายย่อมสามารถที่จะเรียกร้องให้มีการชดใช้ในทางแพ่งได้ เพราะหากพิจารณาตามหลักกฎหมายของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยเรื่องละเมิดตามมาตรา 420 ที่ได้วางหลักกฎหมายไว้ว่า “ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น” เพราะการที่ผู้ฝึกสอนได้ให้คำแนะนำที่ผิดพลาดหรือไม่ถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์การกีฬาอันเป็นเหตุทำให้ผู้เข้ารับบริการในสถานบริการออกกำลังกายได้รับอันตรายแก่กายนั้น ก็ถือได้ว่าการกระทำดังกล่าวของผู้ฝึกสอนนั้นเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้เข้ารับบริการในสถานบริการออกกำลังกาย ดังนั้นแล้วผู้เข้ารับบริการที่ได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากการละเมิดสิทธิของตน จึงย่อมมีสิทธิที่จะเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนโดยใช้อำนาจทางศาลตามหลักกฎหมายดังกล่าวได้

นอกจากนั้น หากพิจารณาตามหลักกฎหมายของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยเรื่องละเมิดแล้ว จะเห็นได้ว่า การให้คำแนะนำในเรื่องการออกกำลังกายที่ผิดพลาดหรือไม่ถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์การกีฬามีลักษณะเป็นการกระทำละเมิดดังกล่าวของผู้ฝึกสอน ถือได้ว่าเป็นการกระทำที่อยู่ในทางการที่จ้างของผู้เป็นนายจ้างหรือเจ้าของสถานบริการออกกำลังกายนั้น ๆ เช่นเดียวกัน เพราะหากพิจารณาตามหลักกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 425 ที่ว่า “นายจ้างต้องร่วมกันรับผิดชอบกับลูกจ้างในผลแห่งละเมิด ซึ่งลูกจ้างได้กระทำไปในทางการที่จ้างนั้น” ดังนั้น แล้วเมื่อถือได้ว่า การให้คำแนะนำของผู้ฝึกสอนนั้นเป็นการกระทำที่อยู่ในทางการที่จ้างและเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้เข้ารับบริการในสถานบริการออกกำลังกาย ผู้ซึ่งเป็นนายจ้างจึงย่อมที่จะต้อง รับผิดชอบกับลูกจ้างในผลแห่งการกระทำละเมิดนั้นด้วย

อย่างไรก็ดี การที่ผู้เข้ารับบริการที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำของผู้ประกอบธุรกิจสถานบริการออกกำลังกาย จะไปฟ้องร้องดำเนินคดีเรียกร้องค่าเสียหายเมื่อเกิดการละเมิดสิทธิของตนนั้น ย่อมจะทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก ซึ่งผู้ที่ได้รับความเสียหายส่วนใหญ่ไม่อยู่ในฐานะที่จะสละเวลาและเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีได้ และในบางครั้งการฟ้องร้องก็ไม่อาจจะยับยั้งการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ที่ได้รับความเสียหายได้อย่างทันที่

เมื่อมาตรการทางกฎหมายในปัจจุบันยังไม่คุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคได้อย่างเพียงพอและเป็นธรรม ดังจะเห็นได้ว่าในสภาพสังคมปัจจุบันมีผู้ประกอบการหลาย ๆ รายได้มีการอาศัยช่องว่างของกฎหมายที่ยังไม่ครอบคลุมถึงธุรกิจบางประเภท คือ ธุรกิจสถานบริการออกกำลังกาย

กาย ซึ่งธุรกิจดังกล่าวนี้มีความสำคัญมากต่อสภาพสังคมในปัจจุบันที่ประชาชนคนในสังคมเมืองได้ให้ความสำคัญต่อสุขภาพร่างกาย เช่นนี้จึงส่งผลทำให้ธุรกิจบริการออกกำลังกาย ดังกล่าวนี้เป็นธุรกิจหนึ่งที่มีการแข่งขันทางการค้ากันสูง หากไม่มีมาตรการในการควบคุมและกำหนดความรับผิดชอบของผู้ประกอบการให้มีมาตรฐานและมีแนวทางไปในทิศทางเดียวกันแล้วก็อาจทำให้ผู้ประกอบการ มีการใช้กลยุทธ์ทางการตลาดที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค โดยหวังเพียงแต่ผลกำไรแต่เพียงอย่างเดียวอย่างไม่เป็นธรรมได้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าสถานบริการออกกำลังกายนั้นเป็นธุรกิจที่มีการเอาเปรียบผู้ใช้บริการในหลาย ๆ เรื่อง หากไม่มีมาตรการเพื่อที่จะมาควบคุมและกำหนดบทลงโทษ และกำหนดความรับผิดชอบแก่ผู้ประกอบการไว้อย่างชัดเจนเป็นการเฉพาะ ในอันที่จะทำให้ผู้ประกอบการทุก ๆ ราย สามารถได้รับประโยชน์อย่างเท่าเทียมกันในการแข่งขันทางการค้าจากการประกอบธุรกิจบริการนี้ และยังจะทำให้ผู้บริโภคได้รับการรับรองและคุ้มครองสิทธิตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 57 ที่ได้ให้การรับรองและคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคเอาไว้ ดังนั้นย่อมก่อให้เกิดปัญหาที่กระทบต่อผู้ใช้บริการอย่างไม่มีทางที่ จะหลีกเลี่ยงได้

2. ปัญหากรณีที่ผู้ประกอบการได้ย้ายสถานออกกำลังกายทำให้ผู้ใช้บริการไม่ได้รับความสะดวกในการเดินทางไปใช้บริการ

ในกรณีที่ผู้ประกอบการสถานบริการออกกำลังกายหรือฟิตเนสเซ็นเตอร์ได้ย้ายสถานออกกำลังกายเป็นผลให้ผู้ใช้บริการหรือผู้บริโภคไม่สะดวกในการใช้บริการ กรณีดังกล่าวจะเป็นเหตุให้ผู้บริโภคเลิกสัญญาและเรียกเอาเงินค่าบริการที่จ่ายไปแล้วคืนได้หรือไม่

ในกรณีนี้ หากพิจารณาตามกฎหมายควบคุมศูนย์บริการสุขภาพของมลรัฐอิลลินอยส์ ได้บัญญัติไว้ว่า“ในกรณีที่ผู้ใช้บริการ ได้ย้ายถิ่นที่อยู่ไกลจากศูนย์บริการสุขภาพเป็นระยะทางตั้งแต่ 25 ไมล์ขึ้นไป ผู้ใช้บริการจะขอเลิกสัญญาการให้บริการก็ได้ โดยผู้ใช้บริการมีสิทธิได้เงินคืนไม่เกินร้อยละ 10 ของจำนวนเงินที่เหลือเมื่อคำนวณจากวันที่มิได้ใช้บริการ” จะเห็นได้ว่าหากการย้ายสถานบริการไปเกินกว่า 25 ไมล์ย่อมทำให้เกิดเหตุให้ผู้ใช้บริการเลิกสัญญาได้ หากกรณีดังกล่าวเกิดขึ้นในประเทศไทยผู้ใช้บริการไม่มีสิทธิที่จะเลิกสัญญาเนื่องจากเป็นไปตามเงื่อนไขในสัญญา และการย้ายสถานที่เพียงแต่ก่อให้เกิดความไม่สะดวกในการใช้บริการ

3. ปัญหาการเลิกสัญญาการใช้บริการเนื่องจากผู้ใช้บริการมีปัญหาสุขภาพหรือถึงแก่ความตาย

โดยที่ในการทำสัญญาใช้บริการสถานออกกำลังกายหรือฟิตเนสเซ็นเตอร์ในประเทศไทย ผู้ประกอบการมักจะกำหนดให้ผู้ใช้บริการจ่ายค่าบริการล่วงหน้า ทั้งนี้ หากปรากฏว่าผู้ใช้บริการมีปัญหาสุขภาพทำให้ไม่สามารถใช้บริการสถานออกกำลังกาย เช่น เป็นโรคหัวใจ เป็น

อัมพาต เป็นต้น หรือกรณีที่ใช้บริการถึงแก่ความตาย กรณีดังกล่าวทายาทของผู้ใช้บริการมีสิทธิในการเรียกค่าบริการที่จ่ายคืนได้หรือไม่

โดยทั่วไป ในสัญญาให้บริการสถานออกกำลังกายมักจะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ให้บริการไม่ต้องคืนเงินในกรณีที่ผู้ใช้บริการถึงแก่กรรมหรือไม่สามารถใช้บริการเนื่องจากความเจ็บป่วย เนื่องจากเป็นเรื่องของผู้ใช้บริการเอง แต่ในต่างประเทศ เช่น กฎหมายควบคุมศูนย์บริการสุขภาพของมลรัฐอิลลินอยส์ได้กำหนดในกรณีที่ผู้ใช้บริการไม่สามารถใช้บริการได้อันเนื่องมาจากสุขภาพหรือถึงแก่ความตายข้อมมีสิทธิได้รับเงินค่าบริการคืนตามสัดส่วน แต่ทั้งนี้ ผู้ให้บริการมีสิทธิตามกฎหมายจะขอดุลยพินิจเพื่อแสดงถึงการทุพพลภาพหรือการถึงแก่ความตายนั้นได้

ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบการคุ้มครองภายหลังการทำสัญญาในการดำเนินกิจการของสถานออกกำลังกายหรือฟิตเนสเซ็นเตอร์ของไทยและต่างประเทศปรากฏตามตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบการคุ้มครองภายหลังการทำสัญญาในการดำเนินกิจการของสถานออกกำลังกายหรือฟิตเนสเซ็นเตอร์ของไทยและต่างประเทศ

ลำดับ ที่	ประเทศไทย	ประเทศสหรัฐอเมริกา (มลรัฐอิลลินอยส์)	ประเทศออสเตรเลีย (รัฐนิวเซาท์เวลล์)
1.	กรณีการยกเว้นความรับผิดชอบของสถานประกอบการเป็นไปตามข้อตกลงและความรับผิดชอบละเมิดทำให้การคุ้มครองผู้บริโภคไม่มีประสิทธิภาพ	กฎหมายของสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะมลรัฐอิลลินอยส์ กำหนดมาตรฐานการบริการทำให้ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบ	กฎหมายของออสเตรเลีย โดยเฉพาะรัฐนิวเซาท์เวลล์ กำหนดมาตรฐานการบริการ ทำให้ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบ
2.	กรณีที่ผู้ประกอบการได้ย้ายสถานออกกำลังกายทำให้ผู้ใช้บริการไม่ได้รับความสะดวกในการเดินทางไปใช้บริการเป็นไปตามข้อตกลงทำให้การคุ้มครองผู้บริโภคเสียหายเปรียบ	กรณีที่ผู้ประกอบการได้ย้ายสถานออกกำลังกายทำให้ผู้ใช้บริการไม่ได้รับความสะดวกในการเดินทางไปใช้บริการเป็นไปตามกฎหมายซึ่งผู้บริโภคมีสิทธิเลิกสัญญาและต้องคืนเงินตามสัดส่วน	กรณีที่ผู้ประกอบการได้ย้ายสถานออกกำลังกายทำให้ผู้ใช้บริการไม่ได้รับความสะดวกในการเดินทางไปใช้บริการเป็นไปตามกฎหมายซึ่งผู้บริโภคมีสิทธิเลิกสัญญาและต้องคืนเงินตามสัดส่วน

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ประเทศไทย	ประเทศสหรัฐอเมริกา (มลรัฐอิลลินอยส์)	ประเทศออสเตรเลีย (รัฐนิวเซาท์เวลด์)
3.	กรณีเลิกสัญญาการใช้บริการ เนื่องจากผู้ใช้บริการมีปัญหา สุขภาพหรือถึงแก่ความตาย ผู้ประกอบการมักจะไม่นำเงิน ซึ่งกำหนดไว้ในสัญญาถือเป็น เรื่องของผู้บริโภค	กรณีเลิกสัญญาการใช้ บริการเนื่องจากผู้ใช้บริการ มีปัญหาสุขภาพหรือถึงแก่ ความตายผู้ประกอบการมี สิทธิเลิกสัญญาและต้องคืน เงินตามสัดส่วน	กรณีเลิกสัญญาการใช้บริการ เนื่องจากผู้ใช้บริการมีปัญหา สุขภาพหรือถึงแก่ความตาย ผู้ประกอบการมีสิทธิเลิก สัญญาและต้องคืนเงินตาม สัดส่วน

4. กระบวนการพิจารณาในชั้นศาล

ข้อพิพาทระหว่างผู้ใช้บริการสถานออกกำลังกายหรือฟิตเนสเช่นเตอร์ซิ่งก็เป็น
ผู้บริโภคกับผู้ประกอบการสถานออกกำลังกายอยู่ภายใต้พ.ร.บ. วิชพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551
เป็นการเฉพาะ ซึ่งผู้เขียนไว้ในบทที่ 3 ซึ่งมีข้อสังเกตบางประการดังนี้

1) ก่อนยื่นคำฟ้อง หรือ หลังยื่นคำฟ้อง ถ้านुकคลดใดหรือคู่ความฝ่ายใดเกรงว่า
พยานหลักฐานที่ตนอาจต้องอ้างอิงในภายหน้าจะสูญหายหรือยากแก่การนำมาฟ้อง มีสิทธิยื่นคำ
ขอให้ศาลสืบพยานไว้ก่อน หรือมีคำสั่งจัดให้มีวิธีคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษา หรือมีความ
จำเป็นต้องขอให้ศาลมีคำสั่งห้ามชั่วคราวมิให้จำเลยกระทำการหรืองดเว้นกระทำการ เพื่อคุ้มครอง
ประโยชน์ของผู้บริโภคเป็นส่วนรวม ก็ได้

2) กระบวนการพิจารณาคดีผู้บริโภค ให้เป็นไปตาม พ.ร.บ.นี้ และข้อกำหนดของประธาน
ศาลฎีกา ในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติและข้อกำหนดดังกล่าวให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

3) ในกรณีความเสียหายเกิดขึ้นต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัย โดยผลของสารที่
สะสมอยู่ในร่างกายผู้บริโภคหรือเป็นกรณีที่ต้องใช้เวลาในการแสดงอาการ ผู้บริโภคมีสิทธิ
เรียกร้องภายใน 3 ปี นับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ประกอบการที่ต้องรับผิดชอบ แต่ไม่เกิน
10 ปี นับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหาย

แต่มีกฎหมายวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 จะเป็นการฟ้องร้องดำเนินคดีแบบ
ใหม่ ที่ง่าย สะดวก รวดเร็ว และสามารถเยียวยาความเสียหายได้อย่างทันที่ ทำให้ผู้บริโภคได้รับ

ความคุ้มครองรวดเร็วขึ้น ในชั้นเริ่มต้นนี้ จึงเป็นที่กังวลแก่ผู้ประกอบการธุรกิจ ในหลาย ๆ อย่าง โดยเฉพาะ ผู้ประกอบการธุรกิจประเภทใดบ้าง ที่ต้องอยู่ภายใต้กฎหมายฉบับนี้ คำว่า“ผู้บริโภคร” หรือ “ผู้ประกอบการ” มีหมายกว้างถึงเพียงใด ซึ่งปัญหาเหล่านี้หากมีปัญหาคือว่า “คดีใดเป็นคดี ผู้บริโภครหรือไม่” นั้น กฎหมายกำหนดให้ประธานศาลอุทธรณ์เป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของ ประธานศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด ผู้มีสิทธิยื่นคำขอให้วินิจฉัย คือ คู่ความในคดี หรือโดยศาลเห็นเอง ส่วนข้อกังวลของศาลซึ่งเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี ก็จะเป็นข้อกังวลเกี่ยวกับบุคลากรซึ่งเป็นเจ้าพนักงานคดี ที่จะมาทำหน้าที่ คล้ายนิติกรและคล้ายทนาย อาจจะมีจำนวนคนไม่เพียงพอต่อ ปริมาณคดี ส่วนศาลแต่ละศาล ก็อาจจะต้องวางกฎระเบียบภายในศาลให้เป็นไปตามข้อบังคับของ ประธานศาลฎีกาและพ.ร.บ.นี้ สิ่งที่สำคัญ ก็คือ ต้องจัดระบบงานให้เป็นระบบ และต้องวางบรรทัดฐานเกี่ยวกับคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้มีมาตรฐานเดียวกันต่อไป

4.4 ปัญหาเกี่ยวกับมาตรฐานของการให้บริการของสถานออกกกำลังกาย

เนื่องจากประเทศไทยยังมิได้มีการตรากฎหมายเพื่อควบคุมกำกับสถานบริการออกกกำลังกายหรือฟิตเนสเช่นเตอร์ดั่งเช่นสถานบริการทางด้านสปาดั่งเช่นที่กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดมาตรฐานในด้านการบริการ กล่าวคือ

1. ปัญหามาตรฐานเกี่ยวกับบุคลากร

บุคลากรที่ให้บริการในสถานออกกกำลังกายควรจะประกอบด้วยแพทย์ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านออกกกำลังกายที่ควรมีความรู้ทางด้านพลศึกษาหรือได้เคยอบรมเกี่ยวกับการออกกออกกำลังกาย รวมทั้งผู้ดูแลเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การออกกกำลังกาย

2. ปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การออกกกำลังกาย

จะต้องมีการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับมาตรฐานของอุปกรณ์การออกกกำลังกาย โดยต้องผ่านมาตรฐานอุตสาหกรรม (มอก.) และการควบคุมการเกิดเสียงดั่งเช่นที่มาตรฐานของต่างประเทศ

3. ปัญหาเกี่ยวกับการโฆษณาเพื่อการบอกรับเป็นสมาชิกของสถานออกกกำลังกาย

เนื่องจากการเป็นสมาชิกสถานออกกออกกำลังกายมักมีการส่งเสริมการขาย โดยการขาย โดยใช้พนักงานขายจึงมักมีการชักจูงด้วยการ โฆษณาเกินความเป็นจริงจึงควรที่จะควบคุมการขาย